

Gruppeundersøgelser

Indledning En gruppeundersøgelse kan iværksættes med udgangspunkt i en patient, undersøgt på Arbejdsmedicinsk klinik, hvor man mistænker, at der er et generelt arbejdsmiljøproblem på virksomheden, idet der er en ophobning af sygdomstilfælde. Derudover kan den iværksættes efter henvendelse fra en virksomheds arbejdsmiljøorganisation, hvor man finder indikation for at undersøge en række medarbejdere på mistanken om en arbejdsbetinget sygdom. Undersøgelsen skal afklare, om der er behov for iværksættelse af forebyggende aktiviteter på virksomheden og i forhold til den enkelte.

Således inddeles gruppeundersøgelser i:

- Undersøgelse af en gruppe personer (3 eller flere) fra samme virksomhed, der er henvist til arbejdsmedicinsk afdeling mhp. udredning af symptomer, på grund af et formodet fælles arbejdsmiljøproblem.
- Nogle få patienter henvist med en fælles problemstilling, hvor Arbejdsmedicinsk Klinik ønsker at udføre en gruppeundersøgelse med inddragelse af flere ansatte.
- Gruppeundersøgelser iværksat af Arbejdsmedicinsk Klinik med henblik på at belyse en problemstilling om øget forekomst af sygdom i en bestemt branche.

Formål:

1. At afdække evt. arbejdsmæssige årsager til sygdom og for at forebygge dem.
2. Sekundær forebyggelse med opsporing af sygdomstilfælde og vejledning af de syge om fremtidige erhvervsmuligheder.
3. Styrke de forebyggende initiativer på virksomhederne.
4. Pilotprojekter som grundlag for opfølgende videnskabelige studier.

Planlægning

Da en gruppeundersøgelse er et større arbejde, involverende en del personer fra flere instanser, er det meget væsentligt, at man fra starten gør sig klart, hvad problemet er og hvad Arbejdsmedicinsk Klinik kan bidrage med.

Følgende punkter beskrives:

- Årsag til henvendelse.
- Kort beskrivelse af problemets omfang: antal personer, symptomer.
- Egen vurdering af mulige hypoteser, der skal afklares på baggrund af en gruppeundersøgelse.
- En klar angivelse af, hvad man forventer, at Arbejdsmedicinsk Klinik skal bidrage med.

Planlægning skal foregå i et samarbejde mellem

- Arbejdsmedicinsk Klinik
- Arbejdsmiljøorganisationen på virksomheden og andre relevante myndigheder

Det anbefales at starte med en grundig eksponeringsbeskrivelse inklusiv en risikovurdering, så man har et overblik over mulige arbejdsmiljøbelastninger på

virksomheden. Der udarbejdes et notat om dette ud fra de(t) virksomhedsbesøg der er foretaget, samt de litteraturgennemgange og rapporter der foreligger om eksponeringerne. Der kan anvendes videodokumentation efter aftale med virksomheden omkring diskretion og vilkår for brug.

Der laves en aftale med arbejdspladsen om hvilke personer, der skal tilbydes undersøgelse. Med udgangspunkt i denne aftale udarbejder arbejdsmiljøorganisationen en liste med navne og CPR-numre på de relevante personer. Tidspunkter for undersøgelsen planlægges i samarbejde med arbejdspladsen. I nogle tilfælde vil man anvende **spørgeskemaer** til screening af symptomer og ud fra resultaterne af disse finde frem til relevante ansatte, som skal nærmere undersøges, fx for hudsygdomme. Dette spørgeskema formidles gennem virksomhedens Arbejdsmiljøorganisation forud for virksomhedsbesøget.. Det skal sikres at de ansatte har mulighed for at sende spørgeskemaet direkte til afdelingen uden om virksomheden, hvis de ønsker dette

I andre tilfælde er det hensigtsmæssigt at anvende interview-guides, således at ikke kun personer med symptomgivende sygdom undersøges, men alle ansatte, som er eksponeret.

Deltagerne udfylder en **samtykkeerklæringer**, der giver afdelingen lov til at kontakte egen læge med henblik på indhentning af nødvendige helbredsoplysninger og kan få tilbagemelding om resultatet af undersøgelsen

Der anvendes allerede eksisterende spørgeskemaer eller alternativt konstrueres **spørgeskema og/eller interview-guide**. Det bør tilstræbes at anvende allerede evaluerede og standardiserede spørgeskemaer.

Gennemførelse Der oprettes en journal for hver undersøgt.

Der medbringes: (afhængig af problemets karakter og omfang)

- Interview-guide, spørgeskemaer
- Samtykke-erklæringer
- Undersøgelsesudstyr afhængig af undersøgelsens karakter
- Blodprøve-rekvisitioner
- Evt. bærbar computer
- Evt. fotografiapparat til dokumentation i forbindelse med hudlidelser,
-

Såfremt undersøgelsen er omfattende, er det en god ide, at arbejdsgruppens sekretær tager med til at tage hånd om formaliteterne samt koordinering af læge/psykolog-undersøgelserne.

Fremmøde i god tid (tilrettevisning, opstilling, kalibrering)

De ansatte **interviewes** efter et i forvejen konstrueret spørgeskema/interview

skema, relevant for problemstillingen.

De personer, som i forvejen ikke har udfyldt **samtykkeerklæring**, udfylder denne.

Anmeldelse af formodet arbejdsbetinget sygdom til Arbejdsskadestyrelsen og Arbejdstilsynet skal ske hvis det er relevant og den ansatte skal orienteres om konsekvenserne af dette.

De ansatte **undersøges klinisk**, undersøgelsen relateres til den aktuelle problemstilling.

Umiddelbart efter anamnese, klinisk undersøgelse skrives **journalen** ud fra det i forvejen konstruerede spørgeskema. Man sammenfatter undersøgelsen med et resumé, konklusion og plan, som sendes til egen læge.

Den ansatte orienteres om de foreløbige overvejelser i den konkrete sag. Såvel vedrørende ætiologi som evt. yderligere udredning.

Endvidere orienteres om:

- at hver deltager vil modtage et brev, hvor de bliver orienteret om resultatet af deres egen undersøgelse og evt. fremadrettet plan.

Anmeldelse Tekst med kortfattet nødvendig eksponeringsdokumentation. Hvis der foretages en anmeldelse sendes kopi af journal Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES)

Afreportering Virksomhedsbesøgsnotatet sendes til Arbejds miljøorganisationen på virksomheden. Her beskrives arbejdsprocesser og de foreløbige overvejelser samt gøres rede for den videre udredning og rammer for denne på arbejdspladsen herunder opgavefordeling, tidsforbrug, terminer og information på arbejdspladsen vedrørende undersøgelsen og resultaterne af denne.

Arbejds miljøorganisationen informeres løbende om udviklingen i sagen.

Efter interview af de ansatte afholdes et kort møde med arbejds miljøudvalget med forelæggelse af de foreløbige overvejelser.

Hvis der er behov for det pga. antallet af deltagere oprettes der en database med samtlige ansatte. Spørgeskemaerne indtastes og analyseres.

Der foretages evt. anmeldelse til Datatilsynet, hvis data skal gemmes, videre analyseres og bruges fremadrettet.

Når undersøgelsen er afsluttet, vil oplysninger om persondata i databasen blive destrueret.

Afslutningsvis skrives en rapport, som sendes til virksomheden.

En endelig skriftlig afrapportering til virksomheden, bør foreligge inden 2 måneder.

Rapporteringens form må tilrettes afhængig af virksomhedens størrelse og antal deltagere og må ikke indeholde personidentificerbare oplysninger.

I de tilfælde, hvor en meget lille gruppe indgår i undersøgelsen, fremsendes ikke oplysninger om personer til virksomheden. Her beskrives problemet kort sammen med løsningsforslag.

Rapporten kan have følgende overskrifter:

- Resumé
- Baggrund
- Forløb
- Resultater af:
 - Interview/spørgeskema
 - klinisk undersøgelse
 - andre undersøgelser
 - Eksponeringsvurdering
- Konklusion
- Forslag til forbedring af arbejdsmiljøet.

Afrapportering afhængig af iværksatte undersøgelser, men bør tilstræbes afviklet indenfor en rimelig tidshorizont.

Formidling

Rapporten fremlægges og drøftes på afdelingen før endelig færdiggørelse.

Møde med virksomhedens arbejdsmiljøudvalg med gennemgang af rapporten.
Evt. alle ansatte.

Gruppeundersøgelse kan danne baggrund for en artikel i et videnskabeligt tidsskrift, eller fagblade.

Dokumentation

Forfatter: Ole Carstensen

Review: Jan Schmidt

Referent:

Dato 18-01-2018

Dato for revision 18-01-2021
